

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petiti vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, C. kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Napetost se še stopnjuje:

Češkoslovaška vlada še ni izrekla končne besede

Francoska in angleška vlada naj ponovno preučita svoje predloge glede odcepitve nekaterih obmejnih krajev od Češkoslovaške

PRAGA, 21. sept. e. V zvezi s sročnim službenim obvestilom poudarjajo v merodajnih političnih krogih, da odgovor češkoslovaške vlade ne predstavlja ne sprejetja, ne odklonitve londonskega načrta. Kakor je bilo pričakovati, je češkoslovaška vlada stavila svoje pogoje in formulirala protipredloge v nadi, da bo morda v nadaljnjih pogajanjih dosegla kakšne pozitivne rezultate. Iz istih krogov se nadalje doznava, da je češkoslovaška vlada v svojem govoru opozorila na to, da med češkoslovaško in Nemčijo obstoji pogodba o arbitraži in se na podlagi tega sedanji spor med obema državama lahko reši s arbitražnim postopkom, tem bolj, ker po češkoslovaški ustavi ni nobenega faktorja, ki bi bil pooblaščen, da odstopi ozemlje republike.

V tujakajšnjih polslovesnih krogih poudarjajo, da obstoji še vedno majhno upanje, da bo v nadaljnjih diplomatskih pogajanjih prišlo do nekakega kompromisa. Kdaj

in kako bo to doseženo, je odvisno od tega, ali so zahteve, ki jih je Hitler predložil Chamberlainu in ki so služile kot predlog za londonski načrt, ultimativne narave in če sploh dopuščajo možnost diplomatskih pogajanj. V primeru, da te možnosti ni, kar poudarjajo mnogi organi svetovne javnosti, ki zatrjujejo, da so Hitlerjeve zahteve ultimativne, je položaj v resnici izredno kritičen.

PRAGA, 21. septembra. AA. CTK: V zvezi s predlogom francoske in angleške vlade so bila včeraj ves dan posvetovanja političnega odbora ministrov. Popoldne je bila skupna seja z voditelji vladnih strank. Ena seja je bila pod predsedstvom predsednika republike dr. Beneša na Hradčanih. Pozno popoldne je bila še ena seja političnega odbora ministrov.

Vse te seje so oile v zvezi z mednarodno krizo, ki je nastala zaradi češkoslovaškega vprašanja.

Paris, 21. septembra AA. (Stefani) Uradno poročilo češkoslovaške vlade s katerega se vidi, da želi češkoslovaška vlada zavlati pojanja s Francijo in Veliko Britanijo, je izvalo precejšnje vznemirjenje v Parizu.

Isti krogi so prepričani, da bosta angleška in francoska vlada danes zopet posredovali v Pragi ter energično opozorili predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša, da naj brez odlašanja sprejme londonske predloge.

Ponovna intervencija

PRAGA, 21. septembra. b. Davi ob 3. sta angleški in francoski poslanik izjavila ponovno intervencijo pri predsedniku republike dr. Benešu, da ga opozorita na nujnost češkoslovaškega pristanka na nove angleško-francoske predloge.

Ob 7. zjutraj se je sestala češkoslovaška vlada na sejo, ki v trenutku, ko to poročamo, še traja.

čilo o kretanju čet na madžarsko-češkoslovaški meji. Potem prihaja še poročilo, da je tudi Poljska glede šlezije pripravljena skleniti sporazum z Madžarsko, da si razdelita Češkoslovaško. Po vsem tem kaže, da se bo Češkoslovaška skratila, na status avtonomne češkoslovaške manjšine.

Hitler na poti v Godesberg

Berlin, 21. sept. e. Stefani. Državni kancelar Hitler je zapustil s avtomobilom Berchtesgaden in se odpeljal proti Münchenu, odkoder se bo odpeljal v Godesberg na posvetovanja s Chamberlainom.

Napetost zdaj še večja

PARIZ, 21. septembra. e. Glede na pisanje nemških listov, ki naravnost zahtevajo uničenje češkoslovaške države, smatrajo v tujakajšnjih krogih, da bo Chamberlain v Godesbergu naletel na nove zahteve in v vsakem primeru domnevajo, da Hitler ne bo sprejel onega dela angleško-francoskega načrta, ki predvideva poročilo za češkoslovaško neodvisnost. Zaradi tega smatrajo v Parizu položaj za ravno tako nevaren kakor je bil pred potovanjem Chamberlaina v Berchtesgaden, samo da je še bolj zapleten.

PRAGA, 21. sept. e. CTK glede vsebine note, ki jo je češkoslovaška vlada izročila Franciji in Angliji, doznava, da vsebuje zahtevo, naj francoska in angleška vlada ponovno preučita svoje predloge glede odcepitve obmejnih krajev. Češkoslovaška vlada analizira v svoji notni motive in priporoča v zvezi s francosko-angleškim predlogom.

Chamberlain proti sklicanju parlamenta

London, 21. sept. e. Odgovarjajoč na zahtevo vodje opozicije majorja Attleja je predsednik vlade Chamberlain izjavil: Zdaj smo zaposleni s težkimi in delikatnimi pogajanjmi v cilju, da bi se našla miroljubna rešitev problema, ki bi lahko imel, če ne bi postopali z največjo opreznostjo, resne posledice za Anglijo. Moje potovanje je preprečilo, da skliče parlament v tem času in da se udeležim debat, dokler so v toku pogajanja; bodite pa prepričani, da bo vse ukrenjeno za sklicanje posebnega zasedanja parlamenta, kakor hitro bodo to dovolili dogodki.

London, 21. septembra b. Danes se je zvedelo, da je ministriki predsednik Chamberlain odklonil sklicanje parlamenta v posebnem pismu vodji opozicije majorju Attleju. Major Attle se v posebnem izjavi izreka proti pritisku na Češkoslovaško glede odstopa njenega ozemlja, poudarja pa obenem da bi ne kazalo Angliji prevzeti nobenih garancij v srednji Evropi.

Za odstotke jim gre

Beograd, 21. sept. e. Posebni dopisnik »Politike« poroča iz Godesberga, da v tujakajšnjih krogih smatrajo, da bo glavno vprašanje na prihodnjem sestanku med Chamberlainom in Hitlerjem o tem, koliko odstotkov naj znaša nemška večina v krajih, ki naj se priključijo Nemčiji. Gre za 80 ali 51%. Na sestanku se bo najbrž našla srednja pot med obema številcama. Po poročilu »Politike« bo sestanek v Reichu hotelu Dresden, precej oddaljen od Godesberga, stoječim ob samem Renu. V hotelu se urejajo telefonate in teletipne

naprave ter pa tudi še dekretiranja. London, 21. sept. AA. Reuters. Nota češkoslovaške vlade je prišla v zunanji urad sredi ob 23. uri.

Kaj bo storila Poljska?

Varšava, 21. septembra e. Ko je včeraj v Varšavo prispela vest, da sta se Anglija in Francija sporazumeli samo glede rešitve vprašanja sudetskih Nemcev, je varšavska vlada dala svojim poslanikom v Parizu, Londonu, Berlinu in Rimu navodila, da ponovno obveste te vlade da Poljska vztraja na stališču, da se mora vprašanje poljske manjšine na Češkoslovaškem rešiti na isti način kakor vprašanje sudetskih Nemcev. V zvezi s tem pojasnjujejo tudi včerajšnje ojačenje poljskih čet na češkoslovaški meji kot demonstracijo in da je poljska vlada odločena, da se Tešin priključi Poljski, kakor se bodo sudetski kraji priključili rajhu.

Ukrepi na čsl. meji

Varšava, 20. septembra. AA. (Pat). Včeraj je bilo objavljeno uradno poročilo, ki pravi: »Ker je Češkoslovaška izdala izredne ukrepe na svoji meji in ker vojaški begunci iz CSR beže čez mejo, je poljska vlada okreplila stražo na češkoslovaški meji s posebnimi obmejnimi oddelki.«

Opravičevanje

LONDON, 21. sept. AA. (DNE). Diplomatski sodružnik agencije »Press Association« zopet piše o češkoslovaški krizi in pravi, da je angleška vlada imela popolno pravico postopati po lastni iniciativi, in še celo v tem primeru, če je s tem koga postavila pred izvršeno dejstvo. Angleški predsednik vlade je lahko izbral samo med dvema možnostima: 1. da s sudetsko vprašanje uredi na mirnem način, s velikanskimi žrtvami ali pa 2. da se spusti v vojno z neznanim obsegom. Ali je kje državnik, ki bi lahko izbral to drugo možnost, predno niso izčrpana vsa sredstva za ohranitev miru?

Grožnje poslanca Sandnerja

Dresden, 21. septembra e. Havas. Včeraj so se vršile manifestacije sudetskih Nemcev v Dresdenu, kjer je govoril sudetski poslanec Sandner, ki je med drugim izjavil: Uničena nam je organizacija, toda mi je ne potrebujemo več. Zdaj imamo drugo. Mi smo za mir, toda smo tudi za to, da stokrat poplačamo vse, kar se nam je storilo. Stokrat se bomo maščevali za vse, kar nam je bilo storjeno. Ko je govoril končal, je množica zapela nemško in sudetsko-nemško himno.

Narodna garda mobilizira

Praga, 21. sept. AA. (Havas). Zveza narodne garde je sročila objavila proglas prebivalstvu, v katerem poziva vse, ki so bili dosedaj oproščeni vojaške službe, da naj se prijavijo v narodno gardo. Zveza poziva tudi žene, da naj se prijavijo oblastem za pomožno vojaško službo.

Nevarnost vojne

Pariz, 21. sept. b. V listu »Epoque« podaja znani francoski publicist de Kerrilli zelo pesimistično sliko o sedanjem mednarodnem položaju in ne izključuje možnosti izbruhov sovražnosti.

Na kakšno divjad?

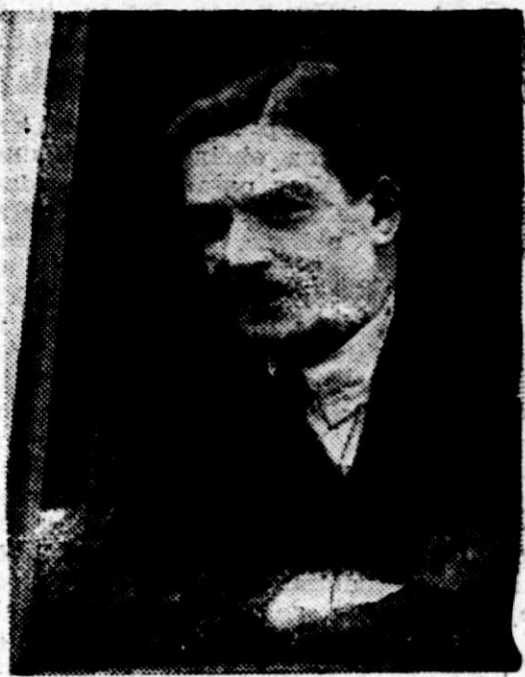
Berlin, 21. sept. e. V krogih, ki se smatrajo za dobro obveščene, doznava, da je Horthy že došel v vzhodno Prusijo.

Strah loških domačij pod ključem

Znani tat in vlomilec Leopold Debeljak je bil obsojen na 14 mesecev robije

Škofja Loka, 19. septembra. Z velikim zadovoljstvom je sprejela škofjeloška javnost vest, da je zopet pod ključem znani tat in vlomilec Leopold Debeljak. Debeljak je star znanec sodišča. Pretekli je tako, da se mu je nedavno celo posrečilo pobegniti iz zaporov. Čim je bil znan, je takoj zašel na stara kriva pota. Vlomil je hotel pri posestniku Francetu Jugovicu v Zabnici, pa ga je prijel. Potem ko je kazen odsedel, se po stari navadi še zopet ni pobiljal. Dobil je pajdaša in že so ga imeli na obisku v Poljanski dolini. Toda sreče ni imel. V Logu sta namreč opazovala, kdaj bo hiša posestnice Marije Demšarjeve prazna. Čim so domači, ki seveda niso mogli slutiti, kaj se kuje za njihovimi hrbti, odšli na polje, sta šla tatova na delo. Eden je stal na straži, drugi pa je brskal po omarah in predalih za denarjem, ter ga nabral za 907 din. Bržčas sta nepridiprava mislila, da se bosta lahko neopazno izmuznili, ko je hotelo srečno naključje drugače. Oni v hiši je namreč našel udarce po oknicah, znamenje, da zrak ni čist. Nepovabljena gosta so bili namreč opazili sosedje, ki so se hitro in od vseh strani bližali Demšarjevi hiši. V splošnem diranju sta imela tatova komaj še toliko

Lord Eden

bivši angleški zunanji minister, ki gleda bistveno drugače na zahteve sudetskih Nemcev po odcepitvi od Češkoslovaške in vobče na sedanji politični položaj v Evropi kakor njegov naslednik. On pa zdaj nima odločilne besede

Chamberlain in Hitler bosta nadaljevala razgovore

Sestaneta se v četrtek ob 15. v Godesbergu, toda obravnavala ne bosta samo sudetsko-nemškega vprašanja

LONDON, 21. sept. e. Sročni je bilo službeno objavljeno, da se bo predsednik vlade Chamberlain sestel s Hitlerjem v Godesbergu v četrtek ob 15. Sklep o tem je bil sprejet na včerajšnji seji ožjega kabineta. Na seji so razpravljali tudi o odgovoru praške vlade na predložene načrte. Toda še predno je bilo proučeno službeno besedilo odgovora, je bil že določen sestanek, kar je bilo delo angleškega poslanika v Berlinu. Službeni komunikate o tem se glasijo:

Predsednik angleške vlade in vodja Nemčije Hitler sta sklenila nadaljevati razgovore, začete v Berchtesgaden, v četrtek 22. septembra ob 15. v Godesbergu. S pristojnega mesta službeno se ni bilo izdalo nobeno obvestilo o vsebini češkoslovaškega odgovora. Smatra se, da odgovor omogoča nadaljevanje razgovorov med Chamberlainom in Hitlerjem. Iz dobro poučenih krogov doznava, da se je češkoslovaška vlada v svojem odgovoru sklicevala na nemško-češkoslovaško pogodbo o arbitraži iz leta 1925., ki je oila del lokarneke pogodbe. Čeprav lokarna pogodba danes ne velja več, je nemška vlada ob priliki podpisa lokarneke pogodbe in tudi

letos po »anšlusu« potrdila, da se velja pogodba o arbitraži med Nemčijo in Češkoslovaško. Ta pogodba predvideva, da se sporna vprašanja pridlože haasckemu rezsodišču, ali pa poobčenemu odboru, ki bi ga tvorili en predstavnik Nemčije, en predstavnik Češkoslovaške in trije predstavniki nevtralnih držav. Doznava se tudi, da je češkoslovaška vlada v svoji notni zahtevala, da francoska in angleška vlada ponovno obravnavata te predloge, predno se ponovno odločita za priključitev sudetskih krajev Nemčiji. Smatrajo, da je situacija tako kočljiva, da bi daljše odlašanje Chamberlainovega potovanja imelo posledice, ki bi jih ne bilo mogoče več popraviti. Poleg tega sudetsko-nemško vprašanje, čeprav je centralno, ni edino vprašanje, o katerem bosta razpravljala Hitler in Chamberlain.

LONDON, 21. septembra. AA. Reuters: Iz Downingstreeta so uradno objavili, da sta se predsednik vlade Chamberlain in Hitler sporazumela o tem, da naj se njuni razgovori nadaljujejo v četrtek ob 15. uri v Godesbergu. Chamberlain bo zopet vzel s seboj višja uradnika zunanjega ministva Horaca Wilsona in Stronga.

Sestanek lorda Halifaxa z Edenom

Sestala sta se že tretjič — Socialistična stranka zahteva takojšnje sklicanje parlamenta

London, 21. sept. e. Lord Halifax je imel sročni sestanek z Edenom. To je že tretjič v sedanji krizi, da je Halifax pozval Edena na posvetovanja. Položaj so sročni presoiali zelo pesimistično. Čeprav smatrajo, da odgovor Češkoslovaške ne predstavlja zavrnitve angleško-francoskega načrta in da omogoča nadaljevanje pogajanj, smatrajo, da se kriza ni zmanjšala in da se odločitev ne sme odlašati. Vest, prispela sročni v London, o novih incidentih na meji, napravljajo vtis, da je v obmejnih krajih že vojna v malem. Ravno tako tudi poudarjajo, da sedanja situacija lahko povzroči hude pretresilaje v notranji angleški politiki. So-

cialistična stranka je sklenila stopiti v odločno borbo proti vladi zaradi kapitalizacije pred diktaturo. Vodja opozicije major Attlee je poslal posebno pismo Chamberlainu, v katerem zahteva takojšnje sklicanje parlamenta. V pismu pravi med drugim, da predlogi, stavljeni češkoslovaški vladi, stre me za tem, da se razkosa suverena država. Ker vsebujejo tudi zahtevo, da Anglija garantira za kontinentalne meje Češkoslovaške v bodočnosti, pomeni to nedvomno težko spremembo doseganje politike Anglije in zaradi tega zahteva brez odlašanja takojšnje sklicanje parlamenta.

Češkoslovaška svari Anglijo in Francijo

CSR je potrošila za utrbe in varnostne ukrepe v zadnjih letih okrog 50 milijonov funtov šterl.

London, 21. sept. e. Ministrski predsednik Chamberlain ter ministri Halifax, Simon in Hoare so pričeli sročni posvetovanja o praških pripombah k londonskemu načrtu glede odstopa sudetsko-nemških krajev. Po informacijah diplomatskega poročevalca »Daily Telegraph« Praga ni naprej odklonila predlogov Londona in Pariza, temveč je samo napravila važne in odločne pripombe z rezervami. Treba je opozoriti na to, da je prezident dr. Beneš postal obema vladama prošnja, da ne storita nobenih sklepov, ne da bi zasilili češkoslovaško vlado, toda prošnja češkoslovaške vlade je bila v nedeljo odklonjena. Dalje izjavljajo, da se je ob priliki posvetovanja v Downing Streetu razpravljalo o atmosferi, v kateri se nikakor niso upoštevali vitalni faktorji strukture Češkoslovaške.

Praga v svojem odgovoru angleški in francoski vladi opozarja na to, da so vojni stroški naprav Češkoslovaške v zadnjih letih znašali okrog 50 milijonov funtov šterlingov, ki so bili izdani v varnostne ukrepe, zlasti za utrbe ob češkoslovaški severni meji, torej v krajih, ki bi se morali odstopiti Nemčiji. Praška vlada tudi opozarja na dalekosežne gospodarske posledice, ki bodo nastale za ostalo češkoslovaško zaradi amputacije sudetsko-nemških krajev. Pariska in londonska vlada bi morali tudi vedeti, da bodo v tem primeru tekla najvažnejše prometne črte. Češkoslovaške preko Nemčije. »Daily Telegraph« poudarja da se je obravnaval sudetski problem brez vsakih pripravl. Svet četvorice ima pred seboj tudi češkoslovaško poročilo o zahtevi Madžarske in po-

Borzna poročila.

CURIE, 21. septembra. Beograd 10. — Pariz 11.935, London 21.28, New York 441.75, Bruselj 74.425, Milan 23.25, Amsterdam 238.50 Berlin 176.50, Praga 15.19, Varšava 83.10 Bukarešta 3.25.

časa, da sta pobegnila. In ker druge rešitve ni bilo, sta skočila v Poljanščico. Skok v mrzle valove je pomagala samo pajdaša, ki je res pobegnil, dočim so Debeljaka prijeli. Uklenjenega so odvedli najprej v Poljane. Debeljak se je držal zelo trdovratno. Nikakor ni hotel izdati ničesar. »Tudi če me ubijete,« je zatrjeval, »ne povem, kdo je bil z mano!«

Nevarnega prijatelja tuje lastnine so privedli v Škofjo Loko, kjer ga je sprejelo v svoje varstvo škofjeloško sodišče. Medtem so bile izvršene hišne preiskave v Bitnju, Kranju in na Primorskem, koder se je Debeljak tudi sem in tja zadrževal. Loško sodišče je izročilo vlomilca okrožnemu sodišču v Ljubljani, ki je odločilo tako, da bo sedel Debeljak 14 mesecev. Naložena mu je robija. Ko so privedli Debeljaka v Ljubljano, so ga tam takoj spoznali in sprejeli, češ »O, Debeljak, naš stari znanec, zopet tukaj!«

Vse kaže, da je z aretacijo Debeljaka spravljen pod ključ tat, ki ima na vesti mnogo tatvin in vlomov, o katerih smo svoječasnno poročali. V loškem okraju je zdaj, kar se tiče tatvin, skoroda popoln mir, dočim so bile prej tatvine zelo pogoste.

